

Студијски програм : Мастер академске међународне студије, модули: Међународна политика, Међународно хуманитарно право и право људских права, Студије савременог Балкана
Назив предмета: Међународне кризе: спољнополитички, економски и правни аспекти
Наставник/наставници: доц. др Милош Хрњаз, доц. др Александар Милошевић, доц. др Милан Крстић.
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 6
Услов: /
<p>Циљ предмета</p> <p>Циљ предмета представља упознавање студената са кључним спољнополитичким, правним и економским аспектима међународних криза. Применом мултидисциплинарног приступа на предавањима ће се, после уводног дела у коме ће се проблематизовати концептуално одеђење међународних криза у друштвеним наукама, анализирати спољнополитички, економски и правни узроци међународних криза, те последице које међународне кризе остављају по међународну политику, међународно право и међународну економију. Свако предавање анализираће један или више конкретних случајева међународних криза током 20. и 21. века. У првим предавањима нагласак ће бити на спољнополитичком одлучивању у периодима криза. Након тога ће се проблематизовати како су кризе утицале на промену међународног поретка. Потом ће фокус бити стављен на економске узроке и последице међународних криза. У последњим предавањима анализираће се улога међународног права током криза и у њиховом разрешењу.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Студенти ће бити оспособљени за самостално праћење, разумевање, објашњење и критичку анализу спољнополитичких, економских и правних процеса током међународних криза и у фази њиховог решавања. Такође, студенти ће бити оспособљени за самостало спровођење истраживања међународних криза кроз призму дисциплина међународних односа, спољнополитичке анализе, међународне економије и међународног права. Осим општих исхода којима се реализацијом наставе на предмету тежи, студенти ће стећи и следећа потребна знања и вештине: 1) способност сумирања историјског тока кључних међународних криза у 20. и 21. веку; 2) подробно познавање основних политичких, економских и правних карактеристика кључних међународних криза; 3) препознавање релевантног теоријског оквира за истраживање међународних криза из угла међународних односа, спољнополитичке анализе, међународне економије и међународног права; 4) препознавање релевантних актера и њихових интереса у кључним међународним кризама; 5) разумевање и критичка анализа политичких, економских и правних последица међународних криза по међународни поредак; 6) развијене вештине академског и стручног писања о међународним кризама.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>1. Концепт кризе и криза у међународном систему; 2. Одлучивање спољнополитичких елита у кризама: да ли војне елите заговарају офанзивна решења? Случај немачког одлучивања у јулској кризи 1914. године; 3. Бирографија, институције и спољнополитичко одлучивање у кризама: да ли перцепција националног интереса зависи од тога „где седите“? Случај америчког одлучивања у кубанској ракетној кризи 1962. године; 4. Психолошки фактори, лично искуство и спољнополитичке кризе: да ли нас историјске аналогije воде на (погрешна) решења у кризама? Случај америчког и југословенског/српског одлучивања у кризи на Косову и Метохији пролећа 1999. године; 5. Исламска револуција у Ирану (1978-79) и совјетска интервенција у Авганистану (1979-89): рађање глобалног исламизма и криза биполарног поретка; 6. „Једанаести септембар” и интервенције у Авганистану (2001) и Ираку (2003): рат против глобалног тероризма и криза униполарног поретка; 7. „Арапско пролеће” (2010-2012), Рат у Сирији (2011-) и успостављање Исламске државе: ка перманентној међународној кризи?; 8. Криза економске глобализације: случај Велике економске кризе из 1929. године; 9. Промена владајуће парадигме – завршетак „величанствених година” и повратак уобичајеној економији: случај економске кризе из 1970-их година; 10. Доба несигурности – социјалне последице економских криза: случај економске кризе из 2008. године; 11. Међународно право током кризе: настанак и деловање међународног права 1914. године, 1939. године и 1999. године; 12. Међународно право као разрешење кризе: успостављање међународног правног поретка 1918. и 1945. године; 13. Међународно право као дисциплина у кризи: студије случаја Ирака 2003. и Сирије</p>

од 2011. године; 14. Презентација радова студената; 15. Одбрана завршног рада.

Практична настава

Развој сазнајних, комуникативних, истраживачких, аналитичких и вештина критичког мишљења о економским, правним и политичким узроцима и после на часовима предавања кроз дебате на предавањима и семинарима. Предавања и семинари ће бити интегрисани. На почетку наставе у датој недељи, предавачи ће одржати уводна предавања у трајању од сат времена. Након тога, прелази се на семинар у коме ће предавачи подстицати и усмеравати расправу студената о теми предавања. Очекиваће се од студената да унапред прочитају литературу предвиђену за дату тему, како би могли да пруже конструктиван допринос развоју критичке дискусије на семинару.

Литература

Основна:

1. Reinhart Koselleck, "Crisis", *Journal of the History of Ideas*, Vol. 67, No. 2 (Apr., 2006), pp. 357-400;
2. Ömer Göksel Isyar, *Definition and Management of International Crises*, *Perceptions*, Winter 2008, 1-49;
3. Jack Snyder, *The Ideology of the Offensive: Military Decision Making and the Disasters of 1914*, Cornell University Press, 1989, pp. 15-39;
4. David Patrick Houghton, *Six Cases in U.S. Foreign Policy Decision Making*, Oxford University Press, 2012, pp. 117-144;
5. Mikkel Vedby Rasmussen, "The history of a lesson: Versailles, Munich and the social construction of the past", *Review of International Studies*, vol. 29, 2003, pp. 499-519;
6. Franco Amatori & Andrea Coli (Eds.), *The Global Economy*, Routledge, 2019, pp. 169-197; 317-329;
7. S. Akbarzadeh and K. Baxter, *Middle East Politics and International Relations: Crisis Zone*, Routledge, 2018, pp. 97-116; 140-199.
8. Jan Klabbers, *International Law*, Cambridge University Press, 2017, pp. 24-44;
9. Đuro Ninčić, *Problem suverenosti u Povelji i praksi Ujedinjenih nacija*, Institut za međunarodnu politiku i privredu, 1967, str. 41-95, 117-157, 253-309, 329-339, 383-408;
10. James Crawford, "Reflections on Crisis and International Law", in: *How International Law Works in Crisis*, Oxford University Press, 2019, pp. 10-21;

Допунска:

Fric Fišer, *Posezanje za svetskom moći: Politika ratnih ciljeva carske Nemačke 1914-1918*, Filip Višnjić, 2014; Graham Allison, *Essence of Decision: Explaining the Cuban Missile Crisis*, Little, Brown and Company, 1971, pp. 10-38, 67-100, 144-184; Predrag Simić, *Put u Rambuje*, NEA, 2000, 193-226; Harold James, *The End of Globalization: Lessons from the Great Depression*, Harvard University Press, 2011, pp. 187-226; Ronald Albers & Lars Jonung, *Major crises and depressions: comparisons of the current crisis to the Great Depression and the classical Gold Standard*, Working Papers 11026, Economic History Society; Laurie Laybourn-Langton & Michael Jacobs, "Paradigm Shifts in Economic Theory and Policy", *Intereconomics*, Vol. 53, No. 3, 2018; Inci Otker-Robe & Anca Maria Podpiera, *The Social Impact of Financial Crises: Evidence from the Global Financial Crisis*, Policy Research Working Paper No. 6703, World Bank, Washington, DC, 2013; O. A. Vestad, *Globalni Hladni rat: intervencije u Trećem svetu i oblikovanje našeg doba*, Arhipelag, 2008, str. 384-440; M. Kaldor, *New and Old Wars: Organised Violence in a Global Era*, Polity, 2012, pp. 151-184; S. Carlton-Ford and M. G. Ender (eds.), *The Routledge Handbook of War and Society: Iraq and Afghanistan*, Routledge, 2011, pp. 189-199; D. K. Khatib (ed.), *The Syrian Crisis: Effects on the Regional and International Relations*, Springer, 2021, pp. 1-11; Obrad Račić, *Međunarodno pravo: stvarnost i iluzije*, Službeni glasnik, 2015, str. 17-39; Ingo Venzke, *How Interpretation Makes International Law*, Oxford University Press, 2012, pp. 16-72; Jean d'Aspremont, "International Law as a Crisis Discourse: The Peril of Wordlessness", 2021, pp. 1-17.

Број часова активне наставе	Теоријска настава: 30	Практична настава: 15+15
------------------------------------	------------------------------	---------------------------------

Методe извођења наставе

предавања, семинари, презентација, завршни рад, јавна одбрана завршног рада.

Оцена знања

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
Активност у току семинара и предавања	20	Завршни рад	50
Презентација	30		